



VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/17-13/05
Urbroj: 50301-25/14-17-3

Zagreb, 18. listopada 2017.



Hs**NP*021-12/17-08/24*50-17-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 18-10-2017		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-12/17-08/24	65	
Urudbeni broj:	Prit.	Vrij.
50-17-04	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog za pokretanje pitanja povjerenja Nadi Murganić, ministrici za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u Vladi Republike Hrvatske (predlagatelji: 33 zastupnika u Hrvatskome saboru) – očitovanje Vlade Republike Hrvatske

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/17-08/24, urbroja: 65-17-03, od 13. listopada 2017. godine

Na temelju članka 125. stavka 4. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu za pokretanje pitanja povjerenja Nadi Murganić, ministrici za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u Vladi Republike Hrvatske daje sljedeće

O Č I T O V A N J E

Vlada Republike Hrvatske odbija sve navode iz Prijedloga za pokretanje pitanja povjerenja Nadi Murganić, ministrici za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u Vladi Republike Hrvatske kao neosnovane, te ističe da svi navodi i razlozi iz Prijedloga nisu utemeljeni i nema osnove za izglasavanje nepovjerenja ministrici za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Svoj stav Vlada Republike Hrvatske temelji na činjenicama koje se navode u nastavku ovoga očitovanja.

1. U prijedlogu se navodi i dovodi u pitanje izrada novoga Obiteljskog zakona samo zato „jer je trenutno u Vladi prisutan vrijednosni sustav drugačiji u odnosu na Vladu koja je donijela sadašnji Obiteljski zakon“ te kako je propušteno izraditi analizu postojećih zakonskih mehanizama, kao i područja koja postojeća legislativa ne regulira na adekvatan način. U vezi s navedenim Vlada Republike Hrvatske bitnim smatra ukazati na sljedeće činjenice koje u potpunosti demantiraju navode Predlagatelja. Ustavni sud Republike Hrvatske je po donošenju Obiteljskog zakona (Narodne novine, broj 103/15), od 28. rujna 2015. godine, koji je stupio na snagu 1. studenoga 2015. godine, zaprimio više prijedloga za pokretanje postupka ocjene suglasnosti Obiteljskog zakona 2015. s Ustavom i međunarodnim ugovorima te je Vladi Republike Hrvatske uputio Zahtjev za dostavu obavijesti u vezi s pokretanjem izmjena, dopuna ili donošenja novog Obiteljskog zakona, a s obzirom na

spomenute prijedloge za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom Republike Hrvatske.

Vlada Republike Hrvatske je na svojoj 4. sjednici održanoj 16. veljače 2016. godine usvojila očitovanje Ustavnom sudu Republike Hrvatske u kojem ističe da će putem nadležnog Ministarstva socijalne politike i mladih osnovati radnu skupinu stručnjaka na području obiteljsko-pravne zaštite, koji će razmotriti sve učinke koje je Obiteljski zakon proizveo, a nakon čega će zauzeti stav o pristupanju izmjenama, dopunama, odnosno izradi novog Obiteljskog zakona. Ministarstvo socijalne politike i mladih je 14. ožujka 2016. donijelo Odluku o osnivanju i imenovanju članova Radne skupine za analizu i ocjenu dosadašnjih učinaka i iskustava u primjeni Obiteljskog zakona 2015. izrade preporuke, odnosno mišljenja o potrebi eventualnog pristupanja izmjenama, dopunama, odnosno o izradi novog Obiteljskog zakona. Zaključci Radne skupine mogu se objediniti u gledištu da je Zakon nečitljiv, nedorađen, konfuzan, u nekim situacijama (institutima) nelogičan, nedorečen, nepregledan, normativno precopsežan, da postoje pravne praznine i kontradiktornosti, da bi mnoge cjeline trebalo mijenjati, kao i da su mnogi instituti teško razumljivi, te da izazivaju i da će uzrokovati probleme u praksi, što stvara pravnu nesigurnost i šteti građanima. Također, Radna skupina je zaključila da je Zakon nekvalitetan u nomotehničkom smislu, teško razumljiv te stoga i teško popravljiv. Iz svih ovih razloga, Radna skupina je bila stajališta da bi u najboljem interesu građana bilo pokretanje postupka donošenja novog Obiteljskog zakona, a koja preporuka je unesena u sadržaj citiranog Stručnog mišljenja s prijedlogom od 11. travnja 2016. godine. Zaključeno je da donošenje Izmjena i dopuna Obiteljskog zakona nije izgledno jer se očekuje izmjena više od polovine propisa, a ujedno je stručna Radna skupina predložila donošenje novog propisa kao povoljnije normativno rješenje, posebice uzimajući u obzir činjenicu kako Obiteljski zakon 2015. sadržajno je najvećim dijelom istovjetan Obiteljskom zakonu iz 2014. čiju je primjenu Ustavni sud obustavio Rješenjem, broja: U-I-3101/2014, 12. siječnja 2015. godine (Narodne novine, broj 5/15).

Odlukom ministrice tadašnjeg Ministarstva socijalne politike i mladih, od 18. svibnja 2016. i Odlukom o ispravku odnosno izmjeni i dopuni Odluke, od 24. svibnja 2016., imenovana je Radna skupina za izradu Nacrta prijedloga Obiteljskog zakona. Za Nacrt prijedloga Iskaza o procjeni učinaka propisa i Teza za Nacrt prijedloga Obiteljskog zakona, provedeno je javno savjetovanje u razdoblju od 21. rujna do 21. studenoga 2016. godine.

Ustavni sud Republike Hrvatske je svojim dopisom broja: U-3941/2015 do broja: U-I-4812/2015, od 27. siječnja 2017. godine od sadašnje Vlade Republike Hrvatske zatražio da se očituje o pokretanju postupka donošenja prijedloga novog Obiteljskog zakona, temeljem čega je Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku svojim dopisom od 8. veljače 2017. odgovorilo Vladi Republike Hrvatske o ranije poduzetim aktivnostima tadašnjeg Ministarstva socijalne politike i mladih i zaključku o osnivanju radne skupine za izradu Nacrta prijedloga obiteljskog zakona. Iz svega navedenoga je vidljivo kako je Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku pristupilo izradi Obiteljskog zakona temeljem provedenih stručnih analiza te kako je prethodno provedeno široko savjetovanje na Nacrt prijedloga Iskaza o procjeni učinaka propisa i Teza na Nacrt prijedloga obiteljskog zakona, a ne zato što „...je trenutno u Vladi prisutan vrijednosni sustav drugačiji u odnosu na Vladu koja je donijela sadašnji Obiteljski zakon...“. Bitno je naglasiti kako su sve radnje vezane uz donošenje novoga Obiteljskog zakona bile započete u mandatu 13. Vlade Republike Hrvatske, a Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku nastavilo je započete procese.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske ukazuje da je Prijedlog Obiteljskog zakona stavljen na c-Savjetovanje prema uobičajenoj proceduri, a kako bi zainteresirana javnost mogla prijedlozima, dopunama i primjedbama doprinijeti stvaranju što jasnijeg, pravednijeg i provedivog zakona.

U postupku izrade ovoga zakonskog prijedloga propušteno je napraviti prethodne konzultacije sa svrhom usuglašavanja stavova unutar stručnih službi Vlade Republike Hrvatske.

Svjesna važnosti područja koje uređuje Obiteljski zakon, a u najboljem interesu zainteresirane javnosti, ministrica je Prijedlog Obiteljskog zakona povukla s Javnog savjetovanja i uputila na dodatnu doradu.

S obzirom na činjenicu kako je Prijedlog obiteljskog zakona povučen s e-savjetovanja 28. rujna 2017. godine na doradu, Vlada Republike Hrvatske smatra kako je bespredmetno sadržajno ulaziti u one zakonske odredbe koje još nisu usuglašene.

2. Vezano uz navod Predlagatelja kako je izostala mjerodavna reakcija Vlade Republike Hrvatske, kao i nadležne ministrice, a vezano uz slučajeve počinjenja seksualnog zlostavljanja djece, Vlada Republike Hrvatske skreće pažnju kako se Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku aktivno posvetilo zaštiti djece kroz sve segmente rada Ministarstva, a ne samo putem jedne ustrojstvene jedinice Ministarstva. Uz aktivnosti Ministarstva, uspostavljena je i bolja međusektorska suradnja u području zaštite djece. Valja također spomenuti kako je Akcijski plan za provedbu Nacionalne Strategije za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2020., za 2017. godinu usvojila ova Vlada Republike Hrvatske, a što su propustile učiniti prethodne dvije Vlade. Ovaj akcijski plan je preduvjet za povlačenje sredstava EU fondova (*ex ante uvjet*).

Temeljem aktivnog sudjelovanja i rada delegacije Republike Hrvatske pred Odborom za prava djeteta UN, koje se održava periodično svakih 5 godina (posljednje održano 2014. godine u Genevi) a na kojem su uspješno raspravljena područja u okviru 3. i 4. periodičnog izvješća Republike Hrvatske o provedbi Konvencije o pravima djeteta, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku intenzivno radi i poduzima aktivnosti na pripremi izvješća za naredno razdoblje, koje se očekuje pred Odborom najranije u 2019. godini.

3. U prijedlogu se navodi kako „...u resoru ministrice Murganić postoji i čitav niz neriješenih problema koja aktualna ministrica ne rješava na zadovoljavajući način.“, a kao prvu točku navodi se Zakon o udomiteljstvu. Radi pružanja cjelovitog očitovanja bitno je spomenuti kako je 2011. godine donesen novi Zakon o udomiteljstvu koji je, između ostalog, predviđao specijalizirano udomiteljstvo, udomiteljstvo za krizne situacije i povremeno udomiteljstvo, kao i profesionalno udomiteljstvo. Vlada Zorana Milanovića te tadašnja ministrica Opačić, nažalost propuštaju donijeti provedbene akte koje je rečeni Zakon propisao te su svojim Izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu ukinuli najvažnije reformske odredbe, a koje su bile preduvjet za transformaciju domova za djecu i mlade te su u svom planu normativnih aktivnosti predvidjeli donošenje Zakona o udomiteljstvu u 2014. godini što je, nažalost, propušteno.

S obzirom na zatečeno stanje te nedostatak definiranih poticajnih mjera za udomitelje, prekinutu profesionalizaciju udomiteljstva, ministrica Nada Murganić je odmah na početku mandata formirala radnu skupinu za unaprjeđenje udomiteljstva i radnu skupinu za izradu novoga Zakona o udomiteljstvu. S obzirom na to kako je cilj osiguravanje najboljih zakonskih uvjeta za udomitelje, stručna radna skupina sastavljena od predstavnika Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, udomitelja, akademske zajednice, nevladinih udruga, centara za socijalnu skrb i UNICEF-a, pristupili su analizi te doradi prvobitnih teza za izradu Nacrta prijedloga zakona o udomiteljstvu. Zaključno, priprema Zakona o udomiteljstvu je već uznapredovala te Vlada Republike Hrvatske smatra kako će isti biti završen sukladno Planu normativnih aktivnosti. Ujedno Vlada Republike Hrvatske skreće pažnju kako su u mandatu ministricice Nade Murganić doneseni sljedeći zakoni i strateški dokumenti: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ravnopravnosti spolova, Zakon o potvrđivanju Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima djeteta u postupku povodom pritužbi, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljskim potporama, Zakon o pravobranitelju za djecu, Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020., Nacionalna strategija za prava djece, Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje 2017. do 2022. i Strategija socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017. do 2020.

Slijedom gore navedenoga razvidan je značaj udomiteljstva za unaprjeđenje i razvoj izvaninstitucionalne skrbi o djeci. Deinstitutionalizaciju i transformaciju nije moguće uspješno provesti bez ravnomjernog omjera institucijskih i izvaninstitucijskih oblika skrbi. Iako su prema Planu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2011. – 2016. prioritet djeca i mladež bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djeca i mladež s poremećajima u ponašanju i djeca s teškoćama u razvoju, nažalost u provedbi rečenog Plana prioritet nije dan ovoj osjetljivoj skupini. Upravo kako Predlagatelj navodi, taj proces službeno traje od 2010. godine, a do dolaska ove Vlade, usvojena su dva individualna plana deinstitutionalizacije i transformacije doma socijalne skrbi za djecu i to u rujnu 2016. godine. S početkom mandata ove Vlade aktivnosti se značajno ubrzavaju, te su donesena ukupno četiri individualna plana deinstitutionalizacije. Također, prilikom provedbe ovih aktivnosti uočene su poteškoće u procesima deinstitutionalizacije, a kao glavna poteškoća uočena je nedovoljna razvijena mreža udomitelja za djecu i mladež te nedostatak nekretnina za razvoj stambenih zajednica. S tim u vezi Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je pristupilo izradi izmjene Operativnog plana s naglaskom na pružatelje usluga za djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djecu i mlade s problemima u ponašanju. Nakon izmjene Operativnog plana deinstitutionalizacije i transformacije redefinirat će se i operacije financirane iz fondova Europske unije.

Vezano uz navode o nedostatnim aktivnostima vezanim uz povlačenje sredstava iz EU fondova, kao i kašnjenja u raspisivanju određenih natječaja, Vlada Republike Hrvatske u nastavku iznosi sljedeće činjenice. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku nadležno je za operacije u okviru 3 operativna programa:

- Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali“ (152.941.176,47 eura)
- Operativni program „Konkurentnost i kohezija“ (101.764.705,9 eura)
- Operativni program za hranu i/ili materijalnu pomoć (43.092.930,73 eura).

Navedena dodijeljena sredstva moraju biti utrošena do kraja 2023. godine, a ne kako tvrdi Predlagatelj do 2020. godine.

Unutar Operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali" do početka mandata ministrice Nade Murganić nije objavljen niti jedan poziv za dostavu projektnih prijedloga, prvi poziv Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom - faza 1 objavljen je 22. studenoga 2016. godine. S dolaskom ove Vlade ulažu se značajni naponi u ubrzavanje procedura pripreme poziva i osiguravanje njihovog redovitog objavljivanja, osobito vodeći računa o najosjetljivijim skupinama u nadležnosti Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Do današnjeg dana objavljeno je ukupno 5 poziva (Podrška daljnjem procesu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom - faza 1, Podrška procesu deinstitutionalizacije i prevencije institucionalizacije djece i mladih - faza 1, Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom - faza 1, Podrška programima usmjerenim mladima - faza I, Podrška socijalnom uključivanju i zapošljavanju marginaliziranih skupina, ukupne vrijednosti 426.383.990,26 kuna, a u pripremi do kraja godine su još dva poziva (Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici i Podrška razvoju i širenju rada s mladima u Hrvatskoj). Nastavno na objavljene Pozive, ugovorena su dva projekta unutar Podrške daljnjem procesu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom u ukupnoj vrijednosti 21.653932,91 kuna, a unutar poziva Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom ukupna vrijednost ugovorenih projekata je 116.465.240,26 kuna (obuhvaća 1239 korisnika i 867 asistenata). U prethodnim mandatima nije ugovoren niti jedan projekt.

Unutar Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ preduvjet za prijavu i poziva namijenjenih podršci procesu deinstitutionalizacije i transformacije jest odobreni Individualni plan deinstitutionalizacije i transformacije ustanove, a kao što je gore navedeno u mandatu ministrice Nade Murganić značajno su ubrzani procesi izrade navedenih individualnih planova. Tijekom 2016. godine Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (koje je nadležno za objavu poziva) raspisalo je 3 poziva za Unaprjeđivanje infrastrukture, a od 6 pristiglih prijava u mandatu ministrice Nade Murganić, ugovorena su 4 projekta ukupne vrijednosti 23.859.122,16 kuna. Valja spomenuti da su natječaji u tijeku, a Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku pruža kontinuiranu pomoć prijaviteljima. Također, do kraja godine očekuje se prijava projektnih prijedloga za 10 ustanova socijalne skrbi (4 ustanove za djecu i mlade, 1 za osobe s invaliditetom te 5 CZSS). Nadalje, do kraja godine očekuje se završetak i usvajanje individualnih planova za 5 domova (4 dječja i 1 za osobe s invaliditetom), a početkom sljedeće godine i njihova prijava na objavljene natječaje. U prethodnim mandatima nije ugovoren niti jedan projekt.


Unutar Operativnog programa za hranu i/ili materijalnu pomoć značajno su pojednostavljene procedure prijave na natječaj Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (FEAD), utvrđena je jedinična cijena obroka, u odnosu na natječaj za prethodnu školsku godinu financijska omotnica je povećana sa 13 na 25 milijuna kuna, a broj prihvatljivih županija povećan je sa 12 na 18 županija s indeksom razvijenosti do 125%. Za preostale županije sredstva su osigurana kroz Zakladu Hrvatska za djecu. Važno je naglasiti da su svi troškovi školskih obroka prihvatljivi retroaktivno od početka školske godine, neovisno o trenutku slanja prijave projekta, te škole i njihovi osnivači nisu ničim zakinuti. Sredstva za školsku prehranu najpotrebitije djece u sustavu socijalne skrbi osiguravaju se iz drugih izvora, a Europski fond za najpotrebitije usmjeren je na djecu u riziku od siromaštva koja nisu obuhvaćena već postojećim mjerama osiguravanja školske prehrane, a nalaze se u riziku od siromaštva.

Do kraja listopada ove godine Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku objavit će natječaj Ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći – faza II. S obzirom da većina projekata ugovorenih prošle godine za osiguravanje hrane i materijalne pomoći za najpotrebitija domaćinstva još uvijek nije završena (zatraženi su proizvođači trajanja ugovora jer nisu utrošena sva ugovorena sredstva u roku predviđenom za provedbu; maksimalni iznos dodijeljenih sredstava iznosio je do 8 milijuna kuna po humanitarnoj organizaciji), nije došlo do značajnijeg nedostatka sredstava namijenjenih ovoj vrsti pomoći. Priprema novog natječaja je pri završetku i njegova objava se očekuje tijekom mjeseca listopada. Novi natječaj također sadrži pojednostavljenja u odnosu na prethodni natječaj te olakšava i ubrzava provedbu. Potrebno je naglasiti da su sredstva koja Europska komisija dodjeljuje kroz Fond europske pomoći za najpotrebitije ograničena za sedmogodišnje razdoblje i iznose 105.956.236,88 kuna. Kroz natječaje objavljene tijekom prošle godine iskorišteno je 32% ukupne alokacije 2014.-2020. Krajnji rok za potrošnju sredstava je kraj 2023. godine. Već sada je vidljivo da će omotnica biti potrošena puno ranije i da ne postoji opasnost da europska sredstva ostanu neiskorištena. Ova sredstva predstavljaju dodanu vrijednost postojećim nacionalnim programima i niti na koji način ih ne zamjenjuju već povećavaju opseg te broj primatelja pomoći u hrani i /ili osnovnoj materijalnoj pomoći.

Iz svega navedenoga slijedi da su navodi u Prijedlogu za pokretanje pitanja povjerenja Nadi Murganić, ministrici za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u Vladi Republike Hrvatske, kao i sam predmetni Prijedlog u cjelini, neosnovani i neutemeljeni. Stoga se predlaže da Hrvatski sabor odbije donijeti odluku o iskazivanju nepovjerenja Nadi Murganić, ministrici za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u Vladi Republike Hrvatske.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim očitovanjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. sc. Andreja Plenkovića, predsjednika Vlade Republike Hrvatske, dr. sc. Martinu Dalić, potpredsjednicu Vlade Republike Hrvatske i ministricu gospodarstva, poduzetništva i obrta, te Nadu Murganić, ministricu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

PREDSJEDNIK



mr. sc. Andrej Plenković